

DEN NORSKE
FORLEGGERFORENING

www.forleggerforeningen.no

ÅRSMELDING 2017

Kjære medlemmer i Forleggerforeningen

2017 var et aktivt og godt år for Forleggerforeningen. Vi fikk seks nye medlemsforlag, og hadde ved utgangen av året 98 medlemsforlag og 159 personlige medlemmer.

Denne årsmeldingen gir deg oversikt over Forleggerforeningens politiske arbeid i året som har gått, og over aktiviteter på andre områder - fra vårt internasjonale engasjement for ytringsfrihet til interne aktiviteter, med medlemsoppfølging, kurs, prisutdelinger, bokmesser og møter.

Alle disse aspektene er viktige for at foreningen skal oppfylle sitt mandat, nemlig å opprettholde og styrke forlagsbransjens kulturelle, rettslige og økonomiske rammevilkår i Norge og i utlandet, og bevare og utvikle språket og kulturen vår.

Forleggerforeningen er en velfungerende organisasjon, med aktive og kompetente folk i styret, i utvalgene og i administrasjonen. Det er flott å se at så mange engasjerer seg i vårt arbeid for at litteraturen skal nå ut til leserne, for at folk skal fortsette å lese bøker, for at språket vårt skal brukes i alle kriker og kroker av samfunnet og utdanningssystemet vårt, og for at ytringsrommet skal være stort nok til at alle får plass.

Foto: Fredrik Arff

Tom Harald Jenssen

Styreleder i Den norske Forleggerforening

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	4
Vi arbeider for en god litteraturpolitikk	5
Økt politisk aktivitet på læremiddelfeltet	6
Et aktivt år i arbeidet for akademisk litteratur på norsk	7
Forleggerforeningens internasjonale arbeid	8
For en sterkere opphavsrett	10
Det norske bokmarkedet 2017	11
En grønnere bokbransje	11
Satsing på norsk litteratur i utlandet	12
Seminarer og medlemsmøter	14
Mammutsalg	15
Bokdagen	16
Brage - den norske Bokprisen	17
Andre arrangementer	18
Medlemsservice	19
Medlemsforlagene	20
Forleggerforeningens styre	21
Forleggerforeningens utvalg	22
Oppnevninger fra Forleggerforeningen	23
Administrasjonen	23

FORORD

2017 har vi arbeidet bredt frem mot valget, med tett kontakt med opposisjon og regjering, Storting og lokalpolitikere. Vi har styrket vår kontakt med andre organisasjoner, og særlig i arbeidet for et godt læremiddelmarked har samarbeid med andre aktører vært viktig. Vi har intensivert vårt arbeid for å videreføre de gode rammebetingelsene den norske litteraturen har i dag, for å sikre et velfungerende marked for læremidler, og for å befeste litteraturens rolle som premissleverandør for den offentlige debatten.

I året som har gått har Forleggerforeningen også styrket sitt internasjonale engasjement, ikke minst gjennom arbeidet i den Internasjonale Forleggerforeningens Ytringsfrihetskomité.

2017 var også året hvor vi for alvor kom i gang med arbeidet fram mot Frankfurt 2019. Gjestelandprosjektet skal ikke bare vise fram norsk litteratur en liten uke i oktober 2019 – norsk litteratur skal få et tydeligere avtrykk på den internasjonale litteraturscenen, og vi skal vise både verden og samfunnet her hjemme at norsk litteratur er relevant.

Høsten 2017 ble det besluttet at Norge skal være arrangør for den Internasjonale Forleggerkongressen i 2020. Kongressen skal arrangeres på Lillehammer, i sammenheng med litteraturfestivalen. Vi skal lage et viktig arrangement, hvor forleggere fra hele verden skal diskutere ytringsfrihet og sensur, opphavsrett og premisser for fremtidens litteratur og forleggeri. Konferansen vil dekke alle

utgivelsesområder. Deltagerne skal få et rom for erfaringsutveksling og læring, og både praktiske og overordnede diskusjoner vil få plass. I samarbeid med festivalen vil vi også få til gode møter mellom litteraturen og internasjonale bransjefolk.

Målet er hele tiden det samme: Vi trenger mer enn noen sinne et lesende og opplyst folk. For å møte utfordringene i tiden vi lever i, her og andre steder i verden. Sammen må vi jobbe for at ytringsfriheten styrkes, at litteraturen styrkes, at samfunnsdebatten er åpen og opplyst, og har plass til alle.

Dypest sett er det dette samfunnsoppdraget vi hver dag jobber for å oppfylle.

Foto: Kristin Hefte

Kristenn Einarsson
Administrerende Direktør

VI ARBEIDER FOR EN GOD LITTERATURPOLITIKK

I forkant av valget 2017 arbeidet vi med alle partier for å fremme forståelse for at en videreføring av de gode rammebetingelsene vi har i Norge er en forutsetning for den bredden av og tilgjengeligheten til litteratur i et lite språkområde som vårt. Etter årsskiftet fikk vi ny kulturminister og en regjeringsplattform som tar kulturpolitikken på alvor.

De siste årene har det blitt iverksatt nye tiltak for å styrke næringsdelen av kultur-Norge, for eksempel satsningen *Talent Norge*, og eksportsatsingen *Litteratur ut i verden*. Men et av de viktigste virkemidlene for å opprettholde en robust litteraturbransje, er nok Kulturrådets innkjøpsordninger for litteratur. Forleggerforeningen arbeider sammen med forfatterforeningene for å styrke disse ordningene.

I 2017 startet regjeringens arbeid med ny Kulturmelding. Forleggerforeningen deltok på oppstartsmøtet, og følger med interesse dette arbeidet videre inn i 2018.

Forleggerforeningens innspill til Kulturmeldingen i fem punkter:

1. I forbindelse med styrkingen av de nasjonale leseprosjektene må det kartlegges hvor de største utfordringene ligger fremover og hvilken strategi som gir best resultater.
2. Litteraturpolitiske tiltak bør støtte opp om litteratur og lesing på begge de to nasjonalt likestilte norske språkene nynorsk og bokmål. På felt der det ene språket trenger spesielle tiltak, bør det utvikles målrettede strategier.
3. Innkjøpsordningene sikrer mangfoldet av norsk litteratur og er bransjens viktigste talentutvikling (mye viktigere enn tiltak i regi av Innovasjon Norge og andre). Innkjøpsordningene trenger utvidelse, særlig på sakprosaområdet.
4. De sentrale litteraturpolitiske virkemidlene må videreføres. Særlig er fastprisen et svært viktig virkemiddel i arbeidet for mangfold, kvalitet og tilgjengelighet av litteraturen.
5. Satsingen på norsk litteratureksport bør fortsette, og man bør ha særlig fokus på langsiktighet; en god politikk for videreføring av Frankfurt-satsingen må utformes.

ØKT POLITISK AKTIVITET PÅ LÆREMIDDELFELTET

Fornyning av Kunnskapsløftet betyr nye læreverk i alle fag

2017 var året der departement og direktorat for alvor kom i gang med den varslede fornyingen av Kunnskapsløftet. Læreplaner i alle fag revideres, noe som betyr at nye læreverk må på plass. Og det raskt – de nye planene skal implementeres ved skolestart 2020.

For at fornyingen av Kunnskapsløftet skal bli vellykket, er det behov for at kommunene får stort nok økonomisk handlingsrom til å kjøpe oppdaterte læremidler når politikken skal finne veien inn i klasserommet. Dessuten er en fornuftig innfasing, hvor ikke alle trinn skal i gang med nye planer samtidig, en forutsetning for at fornyingen av Kunnskapsløftet skal bli vellykket.

Forleggerforeningen møtte i 2017 blant annet ansatte og politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet, ulike avdelinger i Utdanningsdirektoratet og lederen av Stortingets utdanningskomité for å drøfte hvordan vi sammen kan bidra til en vellykket implementering av de oppdaterte læreplanene, slik at de blir omsatt til læring.

Vi har intensivert arbeidet for et velfungerende marked for digitale læremidler

Parallelt med fornyingen av Kunnskapsløftet, har Forleggerforeningen i 2017 intensivert arbeidet for et velfungerende læremiddelmarked for digitale læremidler. Vi har sammen med lærer- og elevorganisasjonene, arbeidsgiverorganisasjonen Virke og IKT-Norge etablert et samarbeid for å sikre at det blir et velfungerende marked for digitale læremidler hvor private aktører kan konkurrere på like premisser. Sammen har vi hatt møter med departement, statsråd, stortingspolitikere og fylkeskommuner, og vi begynner å se resultater av dette arbeidet. I rikspolitikken er det nå vilje til å tenke annerledes om finansieringen av digitale læremidler, og flere fylker vil vurdere finansiering av læremidler i offentlig regi. NDLA, som i ti år har vært en slikt offentlig finansiert læremiddelprodusent, har i løpet av 2017 vært under lupen – med hard kritikk om organisasjonsforhold, økonomi og innhold, fra flere hold.

I 2018 vil læremidler fortsatt stå høyt på agendaen for Forleggerforeningen. Vi vil samarbeide med aktørene på læremiddelfeltet og i skolen for å oppnå målet om en god skole, hvor verdens beste analoge og digitale læremidler når ut til elever og lærere i hele landet.

ET AKTIVT ÅR I ARBEIDET FOR AKADEMISK LITTERATUR PÅ NORSK

Det har vært betydelig aktivitet i Kunnskapsdepartementet i 2017 når det gjelder forskning og høyere utdanning. Det ble levert to stortingsmeldinger av særlig betydning for vårt felt, Humaniorameldingen (Meld. St 25) og Kultur for kvalitet i høyere utdanning (Meld. St 16). I 2017 la også regjeringen fram en ny strategi for digitalisering av høyere utdanning.

De politiske føringene og signalene, særlig knyttet til digitalisering, aktualiserer og tydeliggjør de overordnende sakene Forleggerforeningen og Akademisk utvalg arbeider med. I en digitalisert høyere utdanning kan norsk fagspråk bli satt under et stadig større press fra engelskspråklige kilder. Samtidig kan digitaliseringsstrategiene peke i retning av at universitetet og høyskoler i økende grad utvikler egne læremidler i åpne eller lukkede løsninger. Dette er problemstillinger som er høyt oppe på agendaen, og som det arbeides videre med i 2018.

Forleggerforeningen og Akademisk utvalg har levert hørings svar til Humaniorameldingen, og vært aktive i ulike fora i å framheve forlagenes viktige rolle i rettighetsforvaltning, utvikling og kvalitetssikring av akademisk faglitteratur – i analoge og digitale formater.

Akademisk utvalg hadde en liten delegasjon til Frankfurt 2017 for å planlegge et fagseminar om akademisk publisering under bokmessa i Frankfurt 2019.

FORLEGGERFORENINGENS INTERNASJONALE ARBEID

Forleggerforeningen er pådriver i internasjonalt ytringsfrihetsarbeid

Forleggerforeningen er medlem av Den internasjonale Forleggerforening (IPA). Ytringsfrihet er en forutsetning for forlagsarbeidet, og en hjørnestein i IPAs arbeid. Ytringsfrihet, informasjonsfrihet og trykkefrihet er blant de grunnleggende menneskerettigheter i et demokrati, og forlagene er disse rettighetenes garantister. I dette ligger viljen til å utfordre fastlåste forestillinger, sikre samfunnets hukommelse, og gi rom for ny kunnskap, kritisk opposisjon og kunstnerisk nyskapning.

Kristenn Einarsson trådte inn i vervet som leder av IPAs ytringsfrihetskomité (FtPC) 1. januar 2017, og i mars publiserte komiteen IPAs første *freedom to publish manifesto*, hvor organisasjonens forpliktelse til å reagere på ytringsfrihetsbrudd er nedfelt.

Komiteen arbeider for ytringsfrihet langs flere akser. For det første arbeides det for at IPAs medlemsorganisasjoner best skal kunne sikre ytringsfriheten til sine egne medlemmer og i egne land. Komiteen konfronterer brudd på ytringsfriheten, blant annet ved at representanter fra komiteen er tilstede under rettssaker der forfulgte forleggere og forfattere blir stilt for retten for å ha benyttet seg av sin ytringsfrihet. Men FtPC arbeider like mye som brobygger og tilrettelegger for dialog, med mål om å styrke forståelsen av ytringsfrihet og dens rolle i et fritt demokrati.

Foto: Niklas Maupoix i

Kristenn Einarsson i panelet i en debatt om ytringsfrihet i Tyrkia under bokmessen i Gøteborg.

Europeisk samarbeid gjør oss sterkere i arbeidet for opphavsretten

Forleggerforeningen er engasjert i Federation of European Publishers (FEP), som har opphavsrett som prioritert arbeidsområde. Dette feltet er relevant for norske forlag fordi vi er tilknyttet EU gjennom EØS-avtalen, og fordi norsk rett i mange tilfeller vil tilpasse seg europeisk regelverk. Dette har blitt særlig synlig de siste par årene: I 2017 pågikk et omfattende arbeid med opphavsrettslige spørsmål i EU, og det har blitt varslet at det kan komme endringer i norsk åndsverkslov som følge av de pågående drøftingene i EU.

Gjennom FEP får Forleggerforeningen tilgang til relevant informasjon om lovgivningen i EU, og om saksbehandlingen i de forskjellige institusjonene. Vi får dessuten god informasjon om aktuelle bransje- og lovgivningssaker fra de nasjonale forleggerforeningene. I 2017 var Forleggerforeningen tilstede på FEPs sekretariatsmøter i Brussel, på generalforsamlingene og i møter i FEPs Copyright Committee.

FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS
FÉDÉRATION DES ÉDITEURS EUROPÉENS

Dialog og fellesskap med nordiske kolleger

Forleggerforeningen har tett dialog med nordiske kolleger. Selv om markedene i de nordiske landene er ulike, opplever vi at vi har mange lignende prosjekter og prioriteringer, og også en del felles utfordringer.

Nordisk Forleggerråd er en viktig møteplass for de nordiske forleggerforeningene. Deltagerne drar nytte av hverandres erfaringer og finner frem til felles løsninger og samarbeidsområder. I 2017 ble seminaret avholdt i København 7.- 8. september. Bibliotekspolitikk, opphavsrett og innovasjon sto i fokus. Anne Perstølen fra DnF presenterte den nordiske statistikken, hvor utviklingen i de ulike markedene blir sammenlignet og diskutert.

FOR EN STERKERE OPPHAVSRETT

Opphavsretten er til for å beskytte dem som lager et verk, og gir dem rett til å bestemme hvem som kan bruke verket, og hvordan det skal brukes. Opphavsretten er bakgrunnen for at forfatteren og forlagene får betalt for den jobben de gjør, og er dermed en forutsetning for profesjonelt forlagsarbeid. Forleggerforeningen arbeider for å styrke opphavsrettens stilling.

I Norge er opphavsretten hjemlet i Åndsverkloven. Kulturdepartementet har lenge arbeidet med en ny åndsverklov, og Forleggerforeningen har deltatt på høringene i prosessen. En lovproposisjon ble sendt ut i 2017, men familie- og kulturkomiteen valgte å utsette Stortingsbehandlingen etter massivt press fra kunstnerorganisasjonene som protesterte mot betydelige endringer i proposisjonen sammenholdt med høringsforslaget. Saken gjenopptas i 2018, og det er ventet at en proposisjon vil vedtas i løpet av året.

Bakgrunnen for den nye loven er et behov for tilpasning til den digitale virkeligheten, språklig forenkling, og harmonisering med nyere rettspraksis. Kjernen i dagens lov – eneretten til å framstille eksemplar av verket og til å gjøre det tilgjengelig for allmennheten – blir etter alt å dømme stående.

Kopieringsvederlag fra Kopinor

Forleggerforeningen er en av Kopinors 22 medlemsorganisasjoner. Kopinor inngår avtaler om kopiering innenfor utdanningssektoren, offentlig forvaltning, kirker og trossamfunn, næringsliv og organisasjoner. Gjennom avtalene får brukerne enkel tilgang på kultur og kunnskap, samtidig som opphavsmenn og utgivere får betalt for verkene sine. Forleggerforeningen mottok i 2017 kr 68 596 317 i kollektive vederlag fra Kopinor (62 996 480 kr i 2016).

Det ble i 2017 fremforhandlet en ny mønsteravtale med KS om kopiering bl.a. i skoleverket. Avtalen gjelder til utgangen av 2021.

Avtalen med Nasjonalbiblioteket om å legge ut digitaliserte bøker på internett (Bokhylla.no) løper videre. Deler av vederlaget for denne bruken utbetales individuelt.

Kopieringsvederlag fra Norwaco

Forleggerforeningen er også tilsluttet Norwaco, som blant annet administrerer utbetalingen av den statlig finansierte kompensasjonen for lovlig privatkopiering av musikk, film, TV-innhold og lydbøker. Forleggerforeningen har inngått avtale med Norwaco om individuell fordeling til lydbokprodusenter, og mottok i 2017 kr 916 424 kollektive vederlag fra Norwaco (429 194 kr i 2016).

DET NORSKE BOKMARKEDET 2017

Det norske bokmarkedet gikk tilbake med to prosent fra 2016 til 2017 og er nå i sum 5500 millioner kroner. Medlemsforlagene i Den norske Forleggerforening hadde en reduksjon i omsetning på 0,6 prosent mot 2016.

Fordelt på delmarkeder, ser vi at allmennmarkedet hadde en nedgang på 3,3 prosent i 2017, etter flere år med stabil omsetning. Skolebekomsetningen gikk ned for andre år på rad, med 4,8 prosent fra 2016 til 2017. Det er grunn til å tro at denne nedgangen skyldes kommende endringer i læreplaner både for grunnskole og videregående skole. Fagbokmarkedet økte med 6,3 prosent i 2017.

Omsetningen fra digitale produkter er i vekst. Omsetningen av e-bøker for allmennmarkedet hadde en økning på 13 prosent i 2017 mot året før, og omsetningen av nedlastbare lydbøker økte med 57 prosent. Omsetning av digitale læremidler og øvrige digitale produkter viser en økning på 11 prosent.

Hele statistikken finner du på www.forleggerforeningen.no.

EN GRØNNERE BOKBRANSJE

I 2016 satte Forleggerforeningen ned en arbeidsgruppe for å se på verdikjeden for papirfremstilling og komme med anbefalinger til medlemsforlagene. Arbeidet var et ledd i å utvikle bevissthet om bærekraft og bidra til å skape engasjement for bedre praksis om dette i forlagene. I 2017 har arbeidsgruppen jobbet med anbefaling til medlemsforlag og innledet et samarbeid med Regnskogsfondet.

Den 27. april 2017 arrangerte vi seminaret «En grønnere bokbransje – regnskogstømmer og bokproduksjon». Innledere fra 07 Media, Regnskogsfondet, WWF, NEPCon, Carnstone/PREPS og StoraEnso snakket blant annet om bedrifiers samfunnsansvar, regnskogstømmer, bokproduksjon, papir og skogbruk, risikovurdering og sertifiseringsordninger og beste praksis fra andre bedrifter. Arbeidet med prosjektet videreføres i 2018.

Foto: Nandhu Kumar/ CC0-lisens

SATSING PÅ NORSK LITTERATUR I UTLANDET

Fellesstands på bokmesser synliggjør medlemsforlagenes utgivelser

Forleggerforeningen tilrettelegger for at medlemsforlagene skal kunne delta på fellesstands på internasjonale bokmesser. Medlemsforlagene får mulighet til å leie bord og utstillingsplass for sine bøker til gunstige priser, og får delta på ulike seminarer og andre arrangementer i forbindelse med messene.

I 2017 ble det arrangert fellesstands på bokmessene i London og Frankfurt. 11 medlemsforlag deltok på London-messen, og 15 deltok på fellesstanden i Frankfurt. Sistnevnte ble oppskalert i 2017 og vil få en ytterligere oppskalering i 2018 før gjestelandsåret 2019. I tillegg har vi i 2017 startet arbeidet med en felles norsk stand ved barnebokmessen i Bologna.

Vi samarbeider med NORLA om de beste løsningene

Satsingen på litteratureksport innebærer et tettere samarbeid i bransjen og med NORLA, som er den viktigste aktøren på feltet. Forleggerforeningens eksportutvalg er i løpende dialog med NORLAs sekretariat og med prosjektteamet for Frankfurt 2019 om hvordan vi sammen kan finne de beste løsningene for at norsk litteratur når verdensscenen. I tillegg arrangeres det jevnlig samarbeidsmøter for å sikre best mulig praktisk gjennomføring av felles prosjekter. Forleggerforeningen har to representanter i NORLAs styre: Kristenn Einarsson og Mads Nygaard (Aschehoug).

Det var mye aktivitet og høy møtefrekvens på den norske fellesstanden på bokmessen i Frankfurt 2017.

Svein Størksen (Magikon) solgte rettigheter til utenlandske forleggere på bokmessen i Frankfurt.

Alle foto: Wanda Voldner

Fotos: Wanda Voldner

Foto: NORLA

Verdenskjent internasjonalt forleggerseminar på Lillehammer

I samarbeid med Utenriksdepartementet og NORLA arrangerte Forleggerforeningen for tolvte gang i 2017 et tre dagers internasjonalt forleggerseminar i forbindelse med norsk litteraturfestival på Lillehammer.

Seminaret er en unik arena for utenlandske forleggere til å bli kjent med norsk litteratur, forlag og forfattere, og arrangementet har blitt ettertraktet blant forleggere fra hele verden. For norske forlag og agenter blir seminaret ansett som en av de viktigste møteplassene for å synliggjøre bredden av ny norsk litteratur og etablere relasjoner til utenlandske forleggere av norsk litteratur.

I 2017 var seminaret for første gang forbeholdt barne- og ungdomsforleggere, og deltagergruppen, som bestod av 20 utvalgte tyske og engelskspråklige forleggere, var den største noen sinne.

I løpet av tre intense dager fikk gruppen oppleve presentasjoner av forfattere og illustratører, forelesninger om norsk litteratur, skreddersydde besøk på nasjonalbiblioteket, litteraturhuset og i flere forlagshus, omvisning på Nasjonalgalleriet og på Bjerkebæk i Lillehammer, og ikke minst en rekke møter med norske agenter og forlag. I tillegg til festivalen, selvfølgelig.

SEMINARER OG MEDLEMSMØTER

Seminarer

Forleggerforeningen arrangerte ti seminarer i 2017. Seminarene var gratis og åpne for ansatte i medlemsforlag.

7. februar	Hva innebærer Nasjonalbibliotekets nye anbefalte e-utlånsmodell for forlagene?
1. mars	Fagdag - salg, marked og kommunikasjon
30. mars	Ytringsfrihetsseminar: Etikk i litteratur
19. april	Bransjeseminar om opphavsrett
27. april	En grønnere bokbransje
19. september	Kurs i konkurranselovgivning og foreningsarbeid
16. oktober	Forum for småforlag: innsalg til bokhandel
25. oktober	Billedbruk på 1-2-3, når må du spørre om lov?
9. november	Ytringsfrihetsseminar: Uetisk publisering av forskning?
15. november	Seminar om ny personvernforordning

Foto: Wanda Voldner

Generalforsamling og medlemsmøte

Ordinær generalforsamling i Den norske Forleggerforening og Forleggerforeningens servicekontor ble avholdt den 8. juni. Foruten behandling av årsberetning og regnskap, ble det foretatt valg av styre med varamedlemmer og oppnevning av økonomiutvalg. Tom Harald Jenssen ble gjenvalgt som styreleder. Det ble også valgt revisor og det ble vedtatt en vedtektsendring om eierskap i konserner, hvor intensjonen om at alle deler av forlagsvirksomheten må være medlemmer av foreningen tydeliggjøres.

Det ble avholdt to medlemsmøter i 2017, ett i tilknytning til generalforsamlingen og ett i tilknytning til det tradisjonelle julemøtet. Sistnevnte fant sted den 14. desember, med 51 deltagere. Etter en gjennomgang av bransjesituasjonen og en presentasjon av foreningens internasjonale engasjement, var det som vanlig julemiddag.

Foto: Ingvild Brodal

MAMMUT SALG

OPPTIL 80% RABATT!

Landets største boksalg, nemlig Mammutsalget, fant i 2017 sted fra 6. til 18. mars, med to ukers forhåndssalg. 70 forlag og 461 bokhandlere deltok, og bokkjøperne kunne velge mellom 821 papirboktitler og 446 e-boktitler. Omsetningen fra salget var på nivå med 2016-salget.

Mammutsalget bygger på en tradisjon som går over 130 år tilbake. Salget foregår primært i de fysiske bokhandelene, og arrangeres av Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen i fellesskap. Deltagelse på Mammut er forbeholdt Forleggerforeningens medlemmer.

Det er bransjerådet som er beslutningsorgan for Mammutsalgets budsjett og prosjektplan, mens salgets markedsgruppe skal sikre god markedsføring og forvaltning av markedsbudsjettet. I 2017 besto markedsgruppen av Raymond Vik (Kagge), Vidar Strøm Fallrø (Aschehoug), Inger Merete Dyring (Arneberg), Caroline Heitmann (Norli Libris), Jonathan Orral (ARK) og Anne Jorunn Skogøy (prosjektleder).

Foto: Ingvild Brødal

BOKDAGEN

8. JUNI
2017

Bokdagen ble i 2017 arrangert av Forleggerforeningen for femte gang. Arrangementet fant sted på Latter i Oslo 8. juni, og samlet 200 deltagere fra bokbransjen til en dag fylt med debatter, innlegg, foredrag og faglig påfyll. Det var programposter om marked, innhold, trender, politikk og bokhandler, med navn som Aslak Sira Myhre, Ole Petter Nyhaug og Mette Holbæk (DK) på programmet.

Dagen ble avsluttet med en fest der bransjens mest spennende prosjekter fikk velfortjent oppmerksomhet under utdelingen av Gullboken, bokbransjens egen pris:

Årets utgivelse

Dialektboka

Årets markeds- og formidlingstiltak

PULF - Pop-Up Litteraturfestival

Årets redaktør

Mattis Øybø

Årets bokhandler

Nordkyn bok og papir

Gullegget 2017

Foreningen !Les

Alle foto: Wanda Voldner

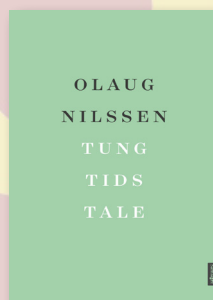

Brageprisen 2017 ble delt ut 21. november på Dansens hus i Oslo. Thomas Seltzer var programleder, Amina Sewali sto for musikalsk innslag, Nancy Hertz holdt prolog, og kulturminister Linda Hofstad Helleland delte ut prisene.

Årets vinnere var:

Skjønnlitteratur

Olaug Nilssen *Tung tids tale*
Det Norske Samlaget

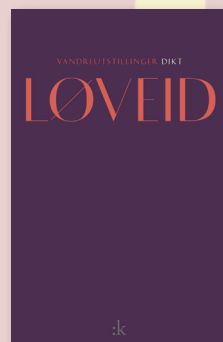

Barne- og ungdomsøker

Maria Parr *Keeperen og havet*
Det Norske Samlaget

Sakprosa

Thomas Reinertsen Berg *Verdensteater*
Forlaget Press

Åpen klasse- Lyrikk

Cecilie Løveid *Vandreutstillinger*
Kolon forlag

Hederspris

Kari Grossman

Alle foto: Ingvild Brodal

ANDRE ARRANGEMENTER

Oslo Bokfestival

Oslo Bokfestival ble arrangert 10.-12. november på Litteraturhuset i Oslo. Småforlagsutvalget i Forleggerforeningen var arrangør, med primusmotor Martin Berdahl og Pål Sandbæk i spissen. I alt var 27 medlemsforlag med på festivalen, med boksalg og mer enn 30 bokarrangement over to dager.

Foto: Wanda Voldner

En rekke titler fra små og store forlag til salgs under Oslo Bokfestival i november.

Presentasjonsmøter for små forlag

To ganger i året arrangerer Forleggerforeningen presentasjonsmøter for forlag med mindre enn 20 millioner kroner i omsetning. Deltagende forlag presenterer henholdsvis høst- og vårliste for kjederådenes representanter. Målet med arrangementet er å hjelpe forlagene til å selge inn sine titler til kjedene.

Kjedene som deltok i 2017 var ARK, Norli Libris, Fri Bokhandel, Nye Notabene og Tanum. På begge arrangementene i 2017 var det 35 deltagende forlag.

Foto: Tom Egeland

Torkil Damhaug vant Rivertonprisen 2016 for boken *En femte årstid*.

Rivertonprisutdelingen

Rivertonprisen, «Den gyldne revolver» 2016 ble utdelt på Litteraturhuset 30. mars 2017. Prisen for beste norske krim 2016 gikk til Torkil Damhaug for *En femte årstid* (Cappelen Damm).

Rivertonprisen er et samarbeid mellom Rivertonklubben, Forleggerforeningen, Bokhandlerforeningen og De norske Bokklubbene. Det er Rivertonklubbens egen jury som utnevner vinneren.

MEDLEMSSERVICE

Vi besvarer medlemsforlagenes spørsmål

Det skal være lav terskel for Forleggerforeningens medlemmer til å ta kontakt med sekretariatet for å få hjelp. Sekretariatet besvarer juridiske, praktiske og politiske spørsmål.

Forleggerforeningen er tilknyttet advokat Mathias Lilleengen i advokatfirmaet Bing Hodneland Advokatselskap DA, og alle medlemsforlag får på foreningens regning advokathjelp innenfor en ramme av tre timer per sak. Eksempler på forespørsler er hjelp til kontraktshåndtering, fortolkning av konkurranselover og tvistesituasjoner.

Nyhetsbrev og kommunikasjon

I 2017 sendte Forleggerforeningen ut 39 nyhetsbrev med informasjon om arrangementer, aktuelle bransjesaker og internasjonale nyheter. Nyhetsbrevet sendes normalt ut ukentlig, og er forbeholdt ansatte i medlemsforlag. Antall mottakere har ligget stabilt på litt over 600 gjennom året.

For ekstern kommunikasjon brukes foreningens nettside aktivt. I tillegg brukes Facebook (Den norske Forleggerforening) og Twitter (@DnF_publisher) til deling av statistikk, artikler, høringssvar, og relevante eksterne saker.

Forleggerforeningen er en synlig aktør i mediebildet. Viktige mediesaker i 2017 var NDLA, Bokavtalen, e-bokmoms, strømming og norsk litteratur i utlandet. Foreningen er også synlig gjennom aktiviteter som Brageprisutdelingen og Mammutsalget.

Forleggerforeningen følger opp bokhandlers betalingsevne

Forleggerforeningen følger opp bokhandlenes kreditt og betalingsevne. Dette innebærer at foreningen kan begrense levering av varer fra medlemmene til bokhandler som ikke har betalt til forfall.

Rutinen for kredittoppfølging av bokhandler ble i 2017 vedtatt endret. Endringen vil gjøre det lettere for små bokhandler med dårlig betalingsevne å klare seg gjennom vanskelige perioder, men uten at det er på forlagenes risiko.

I 2017 var det ingen bokhandlerkonkurser med tap for forlagene som følge.

MEDLEMSFORLAGENE

Medlemsforlag per 31.12. 2017:

Antropos Forlag	Forlaget Lille Måne	Lydbokforlaget A/S	Spartacus Forlag A/S
Ares forlag AS	Forlaget Manifest AS	Magikon forlag ANS	Spektrum Forlag AS
Arneberg Forlag AS	Forlaget Oktober	Mangschou AS	SpreDet Forlag AS
Barnebokforlaget AS	Forlaget Press	Memo forlag AS	St. Olav Forlag
Bestselgerforlaget AS	Forlaget Tom & Tom	Messel Forlag	Teknisk Industri AS
Bibelselskapet Verbum	Forlaget Vigmostad & Bjørke AS	Mime Forlag AS	Tell Forlag AS
Bok Circus Forlag	Forlagshuset Vest AS	Minuskel Forlag	Terp AS
Bokvennen AS	Fri Flyt	Nidhogg AS	To-Foto AS
Cállid Lágádus - Forfatternes Forlag	Gursli Berg Forlag	Norgesforlaget	Transit AS
Cappelen Damm AS	Gyldendal Norsk Forlag AS	Norsk Bokforlag AS	Turbine
Communicatio Forlag AS	H. Aschehoug & Co	Nova Forlag AS	Tussilago Forlag
Det Norske Samlaget	Haldde Forlag AS	Orfeus Publishing	TV2 Skole AS
Dreyers Forlag Oslo AS	Heinesen Forlag	Orkana forlag AS	Universitetsforlaget AS
Efrem Forlag	Hermon Forlag AS	Pantagruel Forlag A/S	Ura forlag
Embla Forlag AS	Hertervig Forlag	Pax Forlag AS	Uten Tittel AS
Ena Publishing and Licensing AS	Humanist Forlag AS	Pedagogisk Forlag AS	Vega Forlag AS
Engelstad Forlag	J.M. Stenersens Forlag AS	Pegasus Forlag	Vidarforlaget AS
Familieforlaget	Jæren Forlag	Pelikanen Forlag AS	Vårt Land Forlag
Flux Forlag	Kagge Forlag AS	Pictura Normann AS	Wigestrands Forlag AS
Fonna Forlag LL	Kom Forlag	Res Publica	WilhelmsenWinther AS
Font Forlag AS	Kontur Forlag	Schreibtsch Verlag	
Fontini Forlag AS	Kunnskapsforlaget	Sirkel Forlag SA	
Forfatterdrøm	Larsforlaget AS	Snøfugl Forlag AS	
Forlaget Historie & Kultur AS	Lunde Forlag	Solum Forlag AS	

FORLEGGERFORENINGENS STYRE

Forleggerforeningens styre består av styreleder, nestleder, åtte medlemmer og varamedlemmer. Styret velges av generalforsamlingen for ett år ad gangen.

Forleggerforeningens styre i 2017

Tom Harald Jenssen (leder), Cappelen Damm
Edmund Austigard (nestleder), Det Norske Samlaget
Øivind Arneberg, Arneberg Forlag*
Håkon Harket, Forlaget Press
Arne Magnus, Gyldendal Norsk Forlag
Marianne Mangschou Rieber, Mangschou Forlag
Mads Nygaard, H. Aschehoug & Co (W. Nygaard)
Bjørn Smith-Simonsen, Pax Forlag
Jorunn Sandsmark, J.M. Stenersens Forlag
Knut Ola Wakløy Ulvestad, Font Forlag*

Kamilla Simonnes (1. vararepresentant), Forlaget Manifest
Tom Gaudland (2.vararepresentant), Forlagshuset Vest
Svein Skarheim, Aschehoug & Co (W. Nygaard) hadde møterett på vegne av læremiddelutvalget.

* Font Forlag og Arneberg Forlag ble begge kjøpt av Cappelen Damm høsten 2017. Styremedlemmene fra disse forlagene mistet dermed sine styreplasser. Nye styremedlemmer blir valgt på generalforsamling 6. juni 2018.

Foto: Wanda Voldner

Bakerst fra venstre: Arne Magnus, Øivind Arneberg, Håkon Harket, Bjørn Smith-Simonsen, Svein Skarheim, Edmund Austigard, Mads Nygaard
Foran fra venstre: Jorunn Sandsmark, Tom Harald Jenssen, Marianne Mangschou Riber

FORLEGGERFORENINGENS UTVALG

Forleggerforeningen organiserer utvalg for en rekke ulike fagområder. Utvalgene består av representanter fra medlemsforlagene, og fungerer som rådgivende organ for styret. Noen av utvalgene har også en operativ rolle i organiseringen av foreningens arrangementer.

Akademisk utvalg

Leder: Birigt Skaldehaug, Cappelen Damm AS

Saker i 2017: Høringssvar til Humaniorameldingen, planlegge seminar om akademisk forleggeri i Frankfurt 2019, forlagenes rolle i en digitalisert høyere utdanning

Allmennbokutvalget

Leder: Einar Ibenholt, Gyldendal Norsk Forlag AS

Saker i 2017: Innkjøpsordningene, abonnementsordningene, oppfølging av forhandlinger, e-bøker i bibliotek

Juridisk utvalg

Leder: Thomas Nygaard, Kunnskapsforlaget ANS

Saker i 2017: Innspill til fornying av åndsverkloven, forberedelser til reforhandling av normalkontrakter (NFFO)

Læremiddelutvalget

Leder: Svein Skarheim, H. Aschehoug & Co (W. Nygaard)

Saker i 2017: Følge opp fornyelsen av Kunnskapsløftet, arbeide for et friere marked for digitale læremidler

Markedsutvalget

Leder: Anne Liv Tresselt, Det Norske Samlaget/

Kjersti Myre, H. Aschehoug & Co (W. Nygaard)

Saker i 2017: Arrangere markedsfagdag, vurdere lesetiltak

Statistikkutvalget

Leder: Kjetil Ansteensen, Cappelen Damm AS

Saker i 2017: Utarbeide og videreutvikle bransjestatistikken

Utvalget for litteratureksport

Ingvild Haugland, Cappelen Damm AS

Saker i 2017: Følge opp arbeidet med Frankfurt 2019, utvikle samarbeid med NORLA, organisere fellesstands på bokmesser

Utvalget for små forlag

Leder: Martin Berdahl Aamundsen, Kontur Forlag

Saker i 2017: Arrangere Oslo Bokfestival og presentasjonsmøter

Ytringsfrihetsutvalget

Leder: Edmund Austigard, Det Norske Samlaget

Saker i 2017: Ytringsfrihet internasjonalt, Prix Voltaire, arrangere ytringsfrihetsseminarer

Økonomiutvalget

Leder: Kay Erik Nilsen, Cappelen Damm AS

Saker i 2017: Kredittoppfølge bokhandler

OPPNEVNINGER FRA FORLEGGERFORENINGEN

NORLA

Styret:

Mads Nygaard, H. Aschehoug & Co

Kristenn Einarsson, Forleggerforeningens adm.

Faglig råd for skjønnlitteratur:

Ingeri Engelstad, Forlaget Oktober

Faglig råd for faglitteratur:

Sverre Tusvik, Det norske Samlaget

Kopinor

Representantskap:

Birgit Skaldehaug, Cappelen Damm

Vara: Hege Gundersen, Universitetsforlaget

Hovedstyret:

Arne Magnus, Aschehoug (nestleder)

Vara: Svein Skarheim, Aschehoug

Fordelingsnemnda:

Anders Skogvold, Cappelen Damm (nestleder)

Valgkomite:

Bjørn Smith-Simonsen, Pax

Lærebokutvalget for høyere utdanning - UHR

Birgit Skaldehaug, Cappelen Damm

Ida Hansteen, Gyldendal Norsk Forlag

Norwacos styre

Håkon Havik, Cappelen Damm

Vara: Anne-Kristin Vasseljen, Lydbokforlaget

Fagskolen for bokbransjens styre

Anne Gaathaug, Kagge

Anne Perstølen, Forleggerforeningens adm.

Rådet for Lillehammer litteraturfestival

Kristenn Einarsson, Forleggerforeningens adm.

Norsk barnebokinstituttets råd

Hege Eikenes Randen, Cappelen Damm

Vara: Sverre Henmo, Aschehoug

Foreningen !les' styre

Sverre Henmo, Aschehoug

Leser søker boks styre

Cecilie Feyer, Gyldendal Norsk Forlag

ADMINISTRASJONEN

Forleggerforeningens administrasjon besto i 2017 av:

Kristenn Einarsson, adm. dir.

Anne Perstølen, økonomisjef

Siri Ekestad Bauge, rådgiver

Wanda Voldner, rådgiver (vikar)

Ingvild Kogstad Brodal, rådgiver

Hege von Hirsch, konsulent

Foto: Kristin Hefte

Fra venstre: Anne Perstølen, Siri Ekestad Bauge, Kristenn Einarsson, Ingvild Brodal, Hege von Hirsch

DEN NORSKE
FORLEGGERFORENING